

Dagbladet Information bragte den 18. januar 1949 teksten til det brev til befolkningen, som en række tidligere ikke-kommunistiske medlemmer af modstandsbevægelsen havde underskrevet med opfordring til dansk medlemskab af Atlantpagten. Brevet blev postomdelt til samtlige danske husstande. Blandt underskriverne var ledende medlemmer af modstandsbevægelsen som de tidligere medlemmer af Frihedsrådet Frode Jakobsen, Erling Foss, Aage Schoch og Erik Husfeldt, - Flemming Juncker og Svend Truelsen, der ledede arbejdet i den britiske sabotageenhed SOE's danske sektion i London, lederen af sabotageorganisationen "Holger Danske" Jens Lillelund, nedkastningschefen Stig Jensen, officererne Vagn Bennike og Aage Højland Christensen og advokaten Per Federspiel, der havde haft ansvaret for finansiering af modstandsbevægelsens aktiviteter. Frode Jakobsen var desuden medlem af Folketinget for Socialdemokratiet og havde ligesom Per Federspiel fra Venstre sæde i Det udenrigspolitiske Nævn. Teksten følger nedenfor.

DANMARKS VALG

Vi står i Danmark over for et valg i løbet af denne måned.

Men hvorfor er det da slet ikke forberedt? Hvorfor har vi ikke hørt noget om det før? Folk må da have lejlighed til at tage stilling.

Ja, men det er slet ikke noget valg Hedtoft-Knud Kristensen. Hvis det var det, skulle valgtrommen nok have gået i uger. Nej, det er bare et valg, om Danmark i diktaturets og demokratiets opmarch skal tage sin plads på demokratiets side eller vælge at være neutralt. Det er bare et valg om, hvorvidt Danmark under de truende skyer skal søge tryghed ved at stå sammen med verdens stærkeste magter, som vi stort set er enige med – eller om vi, trods vor beliggenhed på skæringslinjen mellem demokrati og diktatur, skal tro, at det giver større sikkerhed at styre vor egen kurs i vor egen lille jolle i håb om, at råbet: "Vi er neutrale!" skal få en eventuel angriber til at standse. Et sådant valg kan naturligvis ikke sætte sindene i bevægelse!

Og dog er dette valg måske det vigtigste, der nogen sinde er truffet i Danmarks historie

Det er et valg, om vi helt vil slutte os til den verden, som vi har vore idealer og kultur tilfælles med – eller om vi vil sige, at Danmark skal svæve et sted i midten. At nøjes med at sige, at vi ideologisk, idémæssigt, ikke er neutrale er at række tungen ud af vinduet og en hån imod dem, der kan komme til at give deres liv.

Da modstandsbevægelsen og de politiske partier, for at lette og fredeliggøre overgangen fra besættelse til frihed, besluttede at danne en regering ligelig sammensat af modstandsbevægelsens og de politiske partiers mænd, var det fra modstandsbevægelsens side en udtrykkelig betingelse, at alle drømme om Danmarks neutralitet måtte være til ende, - at Danmark fuldt ud måtte gå ind som led i en international organisation.

Det kom til at ligge anderledes, end vi dengang håbede. Den helhed, vi talte om, blev ikke verden, men kom kun til at omspænde de demokratiske stater. Alligevel kan dette ikke ændre vort syn. Den regering, der blev dannet den 5. maj 1945, var aldrig blevet til, hvis vi havde troet, at dansk udenrigspolitik 3-4 år senere skulle vise, at vi udenrigspolitisk intet har lært og intet har glemt.

"Intet lært og intet glemt!" Det er en overdrivelse. Man har lært betydningen af, at Skandinavien står sammen. Men hvad sikkerhed giver skandinavisk sammenhold i de tider, der ligger foran os? Det, der ville have været et stort fremskridt før sidste krig, kan i dag blive et reaktionært standpunkt. Også vi siger: Så meget skandinavisk samarbejde som overhovedet muligt. Også os vil det smerte dybt, hvis de nordiske landes veje skal skilles. Men den nordiske soldaritet kan ikke betyde, at Danmark og Norge, der har betalt dyre lærepenge og derfor lært noget, skal være forpligtet til at glemme, hvad de har lært, for at stå sammen med det Sverige, der blev skånet og derfor udenrigspolitisk ikke forstår den verden, det lever i.

Er det da et enten-eller og ikke et både-og? Vi i Danmark kan så meget bedre lide både-og. Det synes at være et enten-eller på grund af Sveriges klare afvisning af deltagelse i en atlantunion. *Enten* nordisk militært samarbejde på neutralitetens grund, *eller* Danmarks og Norges tilslutning til den øvrige demokratiske verden. Formularer om, at vi ikke *direkte* skal tilslutte os en atlantunion, men alligevel sikre os våben og sympati, er at ville blæse og have mel i munden – eller hvad der er det farligste af alt – at sætte sig mellem to stole. Tror nogen, at man kan bilde Rusland ind, at vi er neutrale, og vestmagterne ind, at vi er på deres side?

Af to grunde tager vi uden vaklen parti.

1) *For Danmarks sikkerheds skyld.* Vi tror, at den største sikkerhed for Danmark er, om intet land kan få den opfattelse, at Danmark er et område, man i stilhed kan besætte – uden at det betyder den store krig. Politikken efter 1945 minder os for meget om Hitlers politik, der gik ud på at pille det ene land ud af flokken efter det andet uden at komme i krig med dem alle. Man skal vide, at et angreb på Danmark betyder et angreb på alle demokratiske nationer. Det sker ved tilslutning til en atlantblok.

Dette er krigsforebyggende. Det, det gælder om, er ikke at vinde en krig, men at undgå at krigen kommer.

Demokratiernes styrke og sammenhold er i dag den største garanti for fred. Men de, der vil med som gratister, skal vide, at ingen løber så stor risiko som de.

Endvidere bør man gøre sig klart: det stærkt rustede, men neutrale Norden er en ønskedrøm. Danmarks og Norges beredskab kan i dag kun hentes i Amerika. Står vi som led i en atlantblok, bliver vi *forsynet med våben i takt med England, Frankrig, Holland og Belgien*. Står vi som neutrale eller "halvneutrale", vil vi blive forsynet, når de lande er mættet. Og hvad mon der så er tilbage? At det er vanskeligt for Amerika hurtigt at forsyne det demokratiske Europa med våben skjuler det [Amerika] ikke.

2) *Den anden grund* – ja den skal man måske tale stille om, fordi mange mener, at udenrigspolitik og moral ikke har noget med hinanden at gøre. For dem må den første grund være tilstrækkelig. Dog skal det siges, at vi nu som under besættelsen mener, at det er farligt for et folk ikke i praksis at bekende sig til det, som vi alle sammen er enige om er *sandhed og ret*.

Vi tror, at det *må* ende der, hvor vi ønsker, bl. a. fordi vi nu som under krigen stoler på vore trofaste nordmænd. Det er bare så trist kun at gå rundt og stole på nordmænd.

Der går efter vor mening ingen anden vej. Men det gør en stor forskel – også på den måde, man vil se på os – om vi kommer, fordi vi klart har valgt den vej, vi anser for den rette, eller om vi kommer, fordi vi modvilligt drives.

Valget skal træffes nu.

Skal et livsspørgsmål for det danske folk fuldbyrdes i stilhed, uden at det danske folk véd det – under parolen: "Tys, tys, det er udenrigspolitik og ikke noget for det jævne folk!"?

I denne situation kan vi, som stod sammen under Danmarks besættelse, ikke lade være med at appellere til hele det danske folk.

Det er det mest afgørende spørgsmål i vort folks historie.

Tag selv stilling og vælg!

- og sørg så for, at også din røst kommer til at tælle!

Vagn Bennike, fhv. jyllandsleder - Stig Jensen, fhv. nedkastningschef - Ernst Petersen, landsretssagfører, Odense -- F. Biilmann, skovrider, Odder - Flemming Juncker, fhv. jyllandsleder - Th. Rosenstand, forstander, Korinth - Viggo Bjerregaard, direktør, Randers - Poul Kjalke, politimester, Rødby - Fr. Rothe, kontorchef - Aage Højland Christensen, fhv. chef for region III - L.V. Krarup, skovrider, Hvalsø - Gunni Ruud, sognerådsformand, Horne - P.M. Daell, grosserer - Jens Lillelund, fhv. chef for "Holger Danske" - Aage Schoch, fhv. medlem af Danmarks Frihedsråd - Rich. Ege, professor, dr. phil. - Kaj Mattison, kaptajn, Næstved - Arne Sejr, fhv. leder af Studenternes Efterretningstjeneste - Per Federspiel, fhv. minister - A.A. Nicolaysen, fhv. byleder i Aalborg - Alf Søndergaard, statskonsulent, St. Hedinge - R.Z. Floor, afdelingsingeniør, cand.polyt., Aarhus - Arne Noe-Nygaard, professor, dr. phil. - E. Trolle-Schultz, kontorchef, Aarhus - Erling Foss, fhv. medlem af Danmarks Frihedsråd - John Nordell, metalsliber - Svend Truelsen, fhv. leder i efterretningstjenesten - Henry Hansen, porcelænssliber - Poul Nørlund, direktør for Nationalmuseet - K.H. Tuxen, direktør - S. Hjarsø, kæmner, Køge - Anker Olesen, generalsekretær for hjemmeværnsforeningerne - Hans Tønnesen, overlæge, Næstved - Erik Husfeldt, medl. af Danmarks Frihedsråd - Thorkild Olsen, undermester, Køge - C.R. Wegener, belysningsdirektør, Aarhus - Frode Jakobsen, fhv. medl. af Danmarks Frihedsråd - A. Petersen, prokurist, Fredericia - Viggo H. Villadsen, direktør